

PADASJOEN KUNTA

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Sisällys

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat	3
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet	4
2.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen	4
2.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen	4
2.3. Eettisen kasvun tukeminen	4
2.4. Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen	5
3. Aamu ja iltapäivätoiminnan sisältö	5
4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa	6
4.1. Aamu ja iltapäivätoiminnan järjestäminen yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana	6
5. Yhteistyö koulun kanssa	7
6. Toiminnan koordinointi	7
7. Toiminnan järjestäminen	8
8. Perittävät maksut	8
9. Arviointi	9

KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TOIMINTA-SUUNNITELMA

PERUSTUEN ANNETTUHIN SÄÄDÖKSIIN JA PADASJOELLA TEHTYIHIN PÄÄTÖKSIIN

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Aamu ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Toimintaa tulee tarjota ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa.

Perusopetuslain 48 a §:n mukaisesti opetushallitus on laatinut aamu- ja iltapäivätoiminnalle perusteet tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti.

Toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on jatkumo varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on myös oma erityisluonteensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta. Lapsen itsenäisyys lisääntyy vähitellen, mutta hän tarvitsee vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa painotetaan lapsen omia kokemuksia. Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset sekä sosiaaliseen kasvuun liittyvät näkökohdat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä myös antaa mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon.

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

2.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kodin, koulu ja toiminnan ohjaajien välisen yhteistyön tulee olla toimivaa. Avoin ja luottamuksellinen yhteistyö lisää lapsen tuntemusta ja edistää hänen tarpeidensa tunnistamista.

Lapsen huoltajalla on ensisijainen vastuu kasvatuksesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajalla on ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaavana periaatteena on ammattikasvattajien sitoutuminen toimintaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

2.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Toiminnassa huolehditaan siitä, että jokainen lapsi kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Pettymysten ja epäonnistumisen kohtaamisessa lasta tuetaan ja ohjataan.

Toiminnassa etsitään persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Lapsen itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Perusteltu rohkaisu ja kiitos edesauttavat lasta luottamaan omiin taitoihinsa ja itseensä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kasvuympäristö on ilmapiiriltään kiireetön ja turvallinen. Toiminnassa on mahdollisuus levähtämiseen ja rauhoittumiseen, mutta myös toiminnalliseen aktiivisuuteen ja ulkoiluun. Yhdessä toimien ja yhteisten sääntöjen ja toimintatapojen avulla opitaan sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Tutussa ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt takaavat hyvinvoinnin ja sosiaalisen kehityksen.

2.3. Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lapsen eettistä kasvua ja käsitystä ihmisen yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana ovat perusopetuksen opetussuunnitelmassa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisten ohjausta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet ja arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Lapsen huomio tulee kiinnittää vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisen hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- suhtautumisesta ympäristöön ja luontoon

Toiminnassa tulee olla yhteisöllinen ilmapiiri, jossa on nähtävissä vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvot. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla ristiriitatilanteita voidaan käsitellä rakentavasti.

2.4. Osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa on tavoitteena myös osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen, syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen.

Lapsella tulee olla mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun sekä tulla kuulluksi. Tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet tulee toiminnassa ja sen suunnittelussa huomioida.

Osallisuus ja tasa-arvo ehkäisevät syrjäytymistä. Syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

3. Aamu ja iltapäivätoiminnan sisältö

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa. Lähtökohtana on toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt määrittävät ja valitsevat toiminnan järjestäjä ja toteuttaja. Yksityiskohtaisiin sisältöihin vaikuttavat paikalliset olosuhteet, käytännön mahdollisuudet ja toimintaan osallistuvat lapset.

Sisällöt suunnitellaan siten, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi kokonaisuudeksi ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen mahdollistuu. Erityisesti huomioidaan leikki, luova toiminta ja myönteiset elämykset. Sisältö liittyy erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin, liikuntaan, käden taitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun, musiikkiin ja oma-toimisuutta lisääviin askareisiin. Tarvittaessa voidaan varata aikaa myös koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen, mutta vastuu jää näistä aina huoltajille.

Vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa määritellään sisällön pääpiirteet. Iltapäiväkerhon vastuuhaja laatii vuosittaisen toimintasuunnitelman ja antaa sen toiminnan koordinaattorille sekä laittaa esille iltapäiväkerhon toimitiloihin.

4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Silloinkin, kun on kyse tukea tarvitsevista lapsista, ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt toiminnan järjestämisen perustana. Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi ovat erityisen tärkeitä kehityksessään tukea tarvitseville lapsille.

Tilojen ja välineiden tulee olla myös tukea tarvitseville lapsille soveltuvia.

Ohjaajien ammatillinen osaaminen, erityisopettajien ja oppilashuollon antama konsultaatio ja perehdytys sekä yhteistyö koulun kanssa vahvistavat oppilaantuntemusta ja toimintaa tukea tarvitsevan lapsen kanssa.

4.1. Aamu ja iltapäivätoiminnan järjestäminen yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Lain ja perusteiden mukaisesti oppilaan saama tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Nämä ovat laajuudeltaan ja kestoltaan erilaisia tukiratkaisuja. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa tätä ratkaisua.

- Yleinen tuki on osa kaikkea oppilaan kasvatusta, opetusta ja ohjausta. Tuen tarve on yleensä lyhytaikaista, oppilas voi tarvita vain yhtä tukimuotoa.
- Tehostettu tuki on vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Oppilas saa tukea hänelle laaditun pedagogiseen arvioon perustuvan kirjallisen oppimissuunnitelman mukaan.
- Erityistä tukea saavat oppilaat, joiden kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityisen tuen antamisesta tekee sivistystoimen johtaja hallintopäätöksen, joka perustuu pedagogiseen selvitykseen. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmasta käy ilmi opetuksen ja tuen antaminen ja järjestäminen.

Ne oppilaat, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös, ovat oikeutettuja aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Padasjoella erityistä tukea saavien oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään yleensä yhdessä muiden toimintaan osallistuvien kanssa. Mikäli näin ei voida toimia, tehdään päätös asiasta erikseen.

Huoltajan ja koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten eri tukea tarvitsevien lasten tarpeet huomioidaan aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Oppimissuunnitelmassa, tehostetun tuen aikana, ja HOJKS:issa, erityisen tuen aikana, kuvataan, miten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toiminta tukevat oppilaan kehitystä.

Kaikki asiakirjat ja tiedot tehostetun tuen ja erityisen tuen antamisesta ovat salaisia. Tietojen luovuttaminen oppilasta koskevissa asioissa aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa tiedonsiirtolupaa. Aamu- ja iltapäivähoidon ohjaaja voi osallistua oppimissuunnitelman tai HOJKS- asiakirjan laadintaan huoltajan luvalla.

5. Yhteistyö koulun kanssa

Aamu- ja iltapäivähoidon tulee tukea myös koulun kasvatustehtävää. Koulun opetussuunnitelmaan kirjatut kasvatustavoitteet koskevat myös aamu- ja iltapäivätoimintaa ja ohjaajan tulee perehtyä niihin. Samoin tulee olla tiedossa koulun järjestyssäännöt ja muut toimintatavat. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa ja tukee lasta sekä koulussa että aamu- ja iltapäivähoidossa.

Toimintavuoden alussa opettajille annetaan lista aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvista lapsista. Opettaja ja ohjaaja sopivat tiedonkulkuun ja muihin käytäntöihin liittyvistä asioista. Huoltajan luvalla voidaan ohjaajalle antaa tietoa lapsen tuen tarpeesta ja muista toimintaan liittyvistä asioista.

6. Toiminnan koordinointi

Padasjoella aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestelystä ja toiminnasta vastaa sivistyslautakunta. Toiminta on koulutoimen tulosalueella ja yhtenäiskoulun rehtori toimii koordinaattorina ja vastaa toiminnallisesta johtamisesta sekä yhteistyöstä eri tahojen kanssa.

Toimintaa koordinoivan viranhaltijan kuuluu:

- järjestää vuosittain haku toimintaan
- päättää toimintaan ottamisesta
- päättää toimintaan osallistujan maksusta
- pitää ajantasaista tilastoa osallistujista
- huolehtii osallistujien laskutuksesta
- huolehtii siitä, että toiminta on ohjeistuksen mukaista ja että ohjeet ovat ajan tasalla
- toimii esimiehenä toiminnan ohjaajille

Toimintaan hakeneista tehdään viranhaltijapäätökset. Viranhaltijapäätöksissä tulee lukea lapsen osallistumismäärä kerhopäivinä/kk ja tunteina päivässä. Osallistujien laskutus perustuu viranhaltijapäätöksessä ilmoitettuun osallistumismäärään.

7. Toiminnan järjestäminen

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Padasjoella lain edellyttämällä tavalla 1. ja 2. luokkien oppilaille sekä erityisopetuksen 1-9 luokkien oppilaille. 3- luokkalaisia voidaan ottaa mukaan, mikäli ryhmät eivät täyty 1-2 luokkalaisista tai erityisoppilaista. Ryhmän koko on n. 30 lasta. Yhtenäiskoulun rehtori tekee päätökset 3- luokkalaisista elokuussa.

Toiminnan järjestää kunta itse. Toimintapaikka on Kullasvuoren koulu ja sen yhteydessä olevat tilat. Toiminnassa hyödynnetään koulussa ja ympäristössä olevia leikki-, urheilu- ja muut mahdollisuudet.

Toimintaan voivat osallistua kaikki ne lapset, jotka tarvitsevat sitä vanhempien työn, opiskelun tai muun perusteen vuoksi. Mikäli ryhmän koko muodostuu tiloihin nähden liian suureksi, tehdään asian suhteen tarvittavat päätökset erikseen.

Toimintaan osallistuville tarjotaan päivittäin välipala.

Ohjaajina aamu- ja iltapäivätoiminnassa toimivat tehtävään soveltuvan koulutuksen omaavat henkilöt. Ryhmän koko yhtä ohjaajaa kohden voi olla n. 13 lasta ja kokonaisuudessaan n. 30 lasta. Erityistä tukea tarvitsevat oppilaat huomioidaan ryhmän koossa.

Yhtenäiskoulun rehtori päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä. Aamutoimintaa järjestetään, mikäli lukukauden alussa ryhmän koko on vähintään kuusi lasta. Ryhmäkoko tarkistetaan aina lukukauden alussa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään kouluvuoden aikana koulun työpäivinä paitsi lauantaisin. Aamutoimintaa järjestetään klo 7.00 – 9.00 ja iltapäivätoimintaa klo 12.15 – 17.00.

8. Perittävät maksut

Padasjoen kunnan järjestämässä aamu- ja iltapäivähoidossa peritään kuukausimaksu, joka perustuu perusopetuslaissa määrättyihin maksuihin (§ 48f).

Hintaluokat ovat seuraavan taulukon mukaiset:

Lapsi osallistuu	Maksu €/kk
yli 10 päivää/kk, yli 3 tuntia/päivä	80€
enintään 10 päivää/kk, yli 3 tuntia/päivä	40€
yli 10 päivää/kk, alle 3 tuntia/päivä	60€
enintään 10 päivää/kk, alle 3 tuntia/päivä	30€

Maksu vahvistetaan toimintavuodeksi, eikä tilapäisiä poissaoloja huomioida. Jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan

yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Irtisanoutuminen toimintaan osallistumisesta tulee tehdä iltapäiväkerhon vastuuhjaajalle ja se tulee voimaan seuraavan kalenterikuukauden alusta.

9. Arviointi

Toiminnan arvioinnin tulee olla jatkuvaa ja säännöllistä. Vuosittaiset kyselyt vanhemmille ja lapsille sekä ohjaajien arviot ovat perustana toiminnan kehittämiseksi. Verkostoyhteistyön avulla arvioidaan omaa toimintaa ja saadaan uutta tietoa toiminnan edelleen kehittämiseksi.